

Til

Organisationen af Lægevidenskabelige selskaber ved
Chefkonsulent Marie Pinholt Krabbe
Per mail til lvs@dadl.dk & mpk@dadl.dk

Fra

Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin (DASAM)

CC

DASAM's bestyrelse

25. oktober 2011

DASAM's bestyrelse skal hermed fremkomme med nogle få bemærkninger til

Høringsudkast - DSAM's kliniske vejledning "Funktionelle symptomer og lidelser"

DASAM foreslår følgende synspunkter indarbejdet:

- I. Arbejdet som en kausal faktor: Funktionelle lidelser – der som det nævnes i vejledningen har en multifaktoriel baggrund – kan bl.a. grundlægges eller udlæses af belastninger på arbejdspladsen såsom vedvarende stress og egentlige psykotraumer. Som arbejdsmedicinere har vi den erfaring at det er vigtigt for patienten at dette "anerkendes" (ikke nødvendigvis med en erstatning), ligesom fortsatte belastninger naturligvis skal saneres hvis man skal gøre sig håb om at bringe tilstanden i kontrol. Der er vel også en glidende overgang fra funktionelle lidelser over imod tilstande hvor arbejdsstress spiller en relativ større rolle, og som vil blive diagnosticeret som stress.
- II. Arbejdspladsen som vedligeholdende eller støttende faktor: Arbejdspladsen kan efter vores erfaring have stor betydning for hvordan forløbet af disse tilstande er. En god arbejdsplads kan vise forståelse og rumme, hvorimod en arbejdsplads med mindre grad af "social kapital" kan have tendens til at udstøde. Udover det organisatoriske og mellemmenneskelige (altså den sociale kapital) har graden af en mere snævert forstået stressbelastning (krav-kontrol og så videre) helt sikkert betydning – se I.
- III. Aktiv rehabilitering: Dertil kommer det som nok er det vigtigste, at arbejdspladsen kan være en scene for ikke bare at rumme med at stille sig i spidsen for en aktiv rehabilitering. Det kan være at nogen vil kalde dette wishful thinking, men man kunne også vende det om at sige det er perspektiverende, at det åbner døre fremadrettet. Vi anerkender at dokumentet omtaler rundbordssamtale, arbejdsprøvning og betydning af at være restriktiv med sygemelding - ligesom betydningen af erstatningsmuligheder i forhold til at fastholde i sygerolle nævnes. Det er vigtigt som udgangspunkt at se arbejdspladsen som en mulighed og ikke som en trussel som den praktiserende læge ser det som sin rolle at beskytte patienten imod. Måske der også skal sættes ord på hvad der gemmer sig bag ordene arbejdsprøvning og rundbordssamtale: Formål, roller etc.
- IV. Arbejdsmedicinsk klinik: Hvor arbejdspladsen enten kausalt eller som en mulig rehabiliterende arena kan inddrages eller skal vurderes, kan den praktiserende læge henviser til arbejdsmedicinsk klinik, hvilket også kunne nævnes i vejledningen. Vi er

dog helt enige i at den praktiserende læge i den slags tilstand vi taler om her, er og bliver tovholderen.

På vegne af DASAM's bestyrelse

Anders Ingemann Larsen
Bestyrelsesmedlem

Best Regards
Anders Ingemann Larsen
Medical Director

Novozymes A/S
Krogshøjvej 36
2880 Bagsvaerd Denmark
Phone: +45 44463763
Mobile: +45 30773763
Fax: +45 44461004
E-mail: ail@novozymes.com